

Протокол № 6
засідання Бюро з забезпечення якості вищої освіти та
освітньої діяльності біолого-екологічного факультету
від 29.06.2026 р.

ПРИСУТНІ: доц. І.М. Кофан, доц. О.А. Дрегваль, доц. Т.І. Юсипіва, доц. М.В. Шульман, доц. О.Д. Скорик, ас. П.О. Корженевська, студенти: гр. БП-23-1 В.В. Мамрієнко, гр. БХ-25м-1 М.В. Савчук, гр. БГ-25м-1 В.О. Пилипчук, гр. БН-25м-1 Є.А. Болгова, гр. БЕ-23-1 Я.А. Паскар.

СЛУХАЛИ: Аналіз та звіт про моніторинг анкетування здобувачів вищої освіти щодо ефективності навчання, задоволення від отриманих результатів, впевненості в можливості застосовувати отримані практичні навички та знання у майбутній професійній діяльності для забезпечення високої якості освітнього процесу; аналіз та оцінювання фахового та наукового рівня науково-педагогічних працівників БЕФ за результатами опитування здобувачів вищої освіти всіх рівнів; аналіз опитування випускників та НПП з питань організації освітнього процесу; аналіз стану освітньої діяльності та якості вищої освіти на біолого-екологічному факультеті та розробка пропозицій щодо вдосконалення діяльності з урахуванням освітніх пропозицій.

ВИСТУПИЛИ:

Доц. Дрегваль О.А. доповіла про результати анкетування здобувачів **першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 162/G21 Біотехнології та біоінженерія** у другому семестрі 2025–2026 н. р. В анкетуванні взяли участь 33 студенти (72 % від контингенту). Високим рівнем оцінено викладання 78 % дисциплін, вищим за середній – 19 %, середнім – 3 %. Найвищу середню оцінку отримали пункти анкети щодо коректного поводження зі студентами; вільного володіння матеріалу; викладання дисциплін державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп); дотримання розкладу занять; визначення вимог та надання рекомендацій щодо виконання самостійної роботи, необхідної для цього літератури та джерел її отримання; підтримання контакту з аудиторією (4,69–4,7); загальна оцінка викладача – 4,63; презентація дисципліни на початку занять – 4,6; застосування інтерактивних форм проведення занять – 4,24; використання мультимедійних засобів навчання – 4,34. На питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?» всі відповіли: «*Ні*».

На питання «Що сподобалося?» – відповідали: «*Форма оцінювання*», «*Цікавість та зрозумілість викладання*», «*Ставлення до студентів та подача матеріалу*», «*Оцінювання та відношення було до всіх студентів однакове*», «*Харизма та ввічливість*», «*Спосіб викладення, атмосфера*», «*Найулюбленіший викладач*», «*Те, що було багато матеріалу іноземною мовою та ввічливість*», «*Пояснення кожної теми на практичних*», «*Помірне навантаження, нескладні комплекси вправ*» (Агалаков В. С., Фізична культура та здоровий спосіб життя).

На питання «Що треба змінити?» – відповідали: *«Все і так добре», «Візуальне підкріплення лекції додати», «Більше розмовних завдань».*

В анкетуванні здобувачів, що навчаються на **першому (бакалаврському) рівні** освіти за спеціальністю **091/E1 Біологія та біохімія ОП «Мікробіологія та вірусологія»** взяли участь 25 студентів (75,5 %). Високий рівень показника якості отримали 90 % викладачів, вищий за середній – 10 %.

Найвищу середню оцінку отримали пункти анкети щодо проведення занять державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп) та дотримання розкладу занять – 4,87; володіння викладачем матеріалами та коректного поводження зі студентами – 4,85; підтримання контакту з аудиторією – 4,83; презентації дисципліни на початку занять – 4,81; забезпечення викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами – 4,77. Середня загальна оцінка викладачів – 4,75. Застосування інтерактивних форм проведення занять – 4,38; використання мультимедійних засобів навчання – 4,68. На питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?» всі відповіли: *«Ні»*.

На питання «Що сподобалося?» були відповіді: *«Багато нового матеріалу і багато корисних відпрацювань, корисний матеріал для біологічних спеціальностей (терміни та визначення англійською)», «Доброзичливість викладача, невимушеність бесід», «Пізнання законів України та активний розвиток спілкування з викладачем, справедливість оцінювання, заохочення студентів до обговорення, приклади задля пояснення та вміння подавати матеріал так, щоб це було дійсно цікаво»* (ОК Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України, доц. Капітаненко Н.П.), *«Доповіді-презентації», «Сподобалося, що окрім матеріалу лекцій, викладач ділилася власним досвідом з роботи з вивчення мікроорганізмів»* (ОК Морфологія та функціональна цитологія мікроорганізмів, Гаврилюк В.Г.), *«Власне лабораторні роботи містили чітко викладений стислий матеріал лекцій, що допомагало при виконанні лабораторних робіт»* (ОК Анатомія та фізіології людини, доц. Горіла М.В.), *«Особиста зацікавленість викладача, постійний зворотний зв'язок, дуже багато важливої інформації і порад для покращення якості життя»* (ОК Анатомія та фізіології людини, проф. Севериновська О.В.), *«Лабораторні роботи»* (ОК Загальна фізика, доц. Сетов Є.А.), *«Вивчення перетворення сонячної енергії на біологічну»* (ОК Біохімія, проф. Ушакова Г.О.), *«Мозковий штурм»* (ОК Бактеріофагія, доц. Гаврилюк В.Г.).

На питання «Що треба змінити? » – були відповіді: *«Нічого не потрібно змінювати», «Все і так добре».*

В анкетуванні здобувачів **другого (магістерського) рівня** освіти, що навчаються за спеціальністю **G21 Біотехнології та біоінженерія**, взяли участь 10 студентів (77 %). Сім викладачів отримали високий показник якості, два – вищий за середній. Середні оцінки пунктів анкет були у діапазоні 4,72–4,89.

На питання «Що сподобалося?» були відповіді: *«Матеріал лекцій», «Зміст лекцій», «Навчальний матеріал», «Складання бізнес-проєкту»* (Інноваційне планування та бізнес проєкти в біотехнології, проф. Сатарова Т.М., доц. Мешко Н.П.).

Доц. Дрегваль О.А. доповіла про результати анкетування **випускників-бакалаврів спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія**. В опитуванні взяли участь 13 випускників (87 %).

Пункти анкети «Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок»; «Навчання було сучасним та практично орієнтованим», «Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок», «Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування», «Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстер клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.)» отримали 4,0-4,1 бали; «Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно» та «Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню» – 4,8 та 4,6 бали, відповідно.

Усі випускники відмітили, що викладання здійснювалось державною мовою та впродовж навчання їх регулярно опитували щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін, 85 % випускників будуть рекомендувати своїм знайомим навчатися за своєю спеціальністю в ДНУ. Щодо працевлаштування: 5 випускників відповіли, що перше місце роботи було знайти нескладно, 2 – складно, інші написали, що ще не шукали роботу.

Найвищими балами серед підрозділів університету оцінено деканат факультету, випускову кафедру, Приймальну комісію, наукову бібліотеку – 4,3-4,5 б.; централізовану бухгалтерію, профбюро факультету, відділ по роботі з ЄДЕБО; Військово-обліковий відділ, Рада студентів ДНУ, Рада студентів факультету, профком ДНУ, Палац студентів, договірний відділ, кафедра фізичного виховання та гуртожиток – 4,0-4,2 б.

На питання: «Чого не навчили, а це потрібно на сучасному ринку праці», – були відповіді: «Я всім задоволена», «Не вистачає практичного досвіду». На питання щодо введення дисциплін у навчальний процес, відповідали: «Біоінформатику», «Латинську мову», «Більше нанобіотехнологій», «Всім задоволена», «Ніякі». На питання щодо виведення дисциплін відповідали: «Нефахові дисципліни – історія, фізика, філософія, психологія, фізична культура».

На питання: «Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу»: «Не маю пропозицій», «Всім задоволена».

В анкетуванні **випускників-бакалаврів спеціальності 091 Біологія, ОП «Мікробіологія та вірусологія»** взяли участь 6 здобувачів (60 %). Пункти анкети «Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок»; «Навчання було сучасним та практично орієнтованим», «Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок», «Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстер-клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.)», «Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно», «Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню» отримали 4,75–5 балів, «Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування» – 4,5 б.

Усі випускники відмітили, що викладання здійснювалось державною мовою та впродовж навчання їх регулярно опитували щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін, усі будуть рекомендувати своїм знайомим навчатися за своєю спеціальністю в ДНУ. Найвищими балами серед підрозділів університету оцінено деканат факультету, випускову кафедру, Приймальну комісію, Наукову бібліотеку – 4,75–5. Інші підрозділи університету 4,0–4,5.

Більшість випускників ще не працюють за фахом, 2 відповіли, що нескладно було знайти роботу. На питання: «Чого не навчили, а це потрібно на сучасному ринку праці?» – *«Всьому навчили»*. На питання щодо введення дисциплін у навчальний процес, відповідали: *«Ендокринологія, ензимологія, прикладна кінезіологія»*. На питання щодо виведення дисциплін відповідали: *«Не потрібно»*. Інші пропозиції – *«Все сподобалось»*.

Пропозиції кафедри мікробіології та вірусології: більше застосовувати інтерактивні форми проведення занять (майстер клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.).

Доц. Шульман М.В. представила результати анкетування здобувачів, які отримують вищу освіту за спеціальностями 101/E1 Екологія (ОП «Екологія»), 091/E1 Біологія та біохімія (ОП «Біосистеми та ландшафтний дизайн») та Н1 Агрономія (ОП «Захист і карантин рослин»).

Анкетування студентів спеціальності **101/E2. Екологія, ОП «Екологія»** було виконано відносно контингенту здобувачів **трьох рівнів підготовки: бакалавра** (1–4 років навчання) – опрацьовано 77 анкет, **магістра** (1 року навчання) – 6 анкет та **аспіранта** (1–2 років навчання) – 5 анкет.

Результати анкетування студентів **спеціальності 101/E2. Екологія, ОП «Екологія» першого (бакалаврського) рівня** освіти. Загальний середній бал оцінки предметів, які викладачі кафедри біорізноманіття та екології викладали для бакалаврів-екологів, склав 94,11 бали (77 анкет). Виявлено, що найвищий рейтинг серед дисциплін, які викладали НПП кафедри наступні: 100 балами оцінено ОК Екологічна біоіндикація та ОК Моделювання та прогнозування стану довкілля (проф. О.М. Кунах), ОК Оцінка впливу на довкілля (доц. М.В. Шульман), ОК ГІС-технології в екологічних дослідженнях (доц. О.Л. Пономаренко), ОК Екологічна безпека (доц. В.О. Комлик), ВК Біоетика та екологічна свідомість (доц. О.І. Лісовець – 99,4, доц. В.О. Комлик – 94,9), ОК Екологія тварин та ОК Ландшафтна екологія (доц. О.Л. Пономаренко та доц. О.В. Котович – по 99,0 балів), ВК Урбанофлора (доц. О.І. Лісовець – 97,8), ОК Загальна екологія та ОК Біологічні основи екології (доц. В.А. Горбань та доц. Лісовець О.І. – по 95,7 балів), ОК Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище (доц. О.В. Котович – 93,5), ОК Екологічні основи рекультивації земель (доц. О.В. Котович – 92,6). Дещо нижчими, але високими балами, студенти оцінили викладання таких дисциплін: ОК Екокліматологія (доц. О.В. Котович – 89,5), ОК Біологічні основи екології (доц. Масюк О.М. – 82, доц. М.В. Шульман – 80,7).

Серед критеріїв, які отримали найвищі бали викладачі кафедри біорізноманіття та екології (в середньому в 4,87–4,91 бали) такі: «Викладачем були чітко визначені вимоги та надані рекомендації щодо виконання самостійної роботи, необхідної для цього літератури тощо», «Викладач повністю презентував

дисципліну на початку занять, пояснив важливість її вивчення для майбутньої професії, ознайомив з системою та критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався», «Викладач проводив заняття державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп)», «Викладач вільно володів матеріалом, ясно та логічно викладав його, коментував складні моменти, виділяв головне у темі, використовував матеріали, що відображають сучасний стан наукових досліджень».

Дещо нижчу, але високу середню оцінку на рівні 4,85–4,80 балів отримали наступні критерії: «Викладач коректно та з повагою ставився до всіх студентів, створював доброзичливу, сприятливу для засвоєння матеріалу емоційно-психологічну атмосферу», «Викладач забезпечив викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами (авторський підручник/ посібник/конспект тощо)», «Викладач чітко дотримувався розкладу занять, вчасно розпочинав та завершував заняття. Завжди була можливість консультиватися з викладачем», «Викладач підтримував контакт з аудиторією, вільно, змістовно та зрозуміло відповідав на питання студентів, наводив приклади із практики».

Високу середню оцінку на рівні 4,71–4,65 балів отримали наступні критерії: «Заняття проводилися із використанням мультимедійних засобів навчання (презентацій, аудіо-, чи відеороликів, анімаційних роликів тощо)», «Викладач застосовував інтерактивні форми проведення занять: мозковий штурм, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, кейс-метод тощо».

Відгуки щодо дисциплін, які читають викладачі кафедри біорізноманіття та екології – позитивні. В коментарях відзначаються: *«Викладач гарно надає матеріал і пояснює виконання робіт»*; *«Курс дуже сподобався, особливо екологічні групи рослин, дякую викладачу за цікаві приклади та позитивний вайб на кожному занятті»*; *«Викладач чудово подає матеріал і створює комфортну атмосферу на заняттях»*; *«Матеріал про екологію тварин мегацікавий, подача легка, а атмосфера на заняттях просто чудова»*; *«Більш всього сподобалося писати АО»*.

Негативні відгуки відсутні. В усіх анкетах надано негативну відповідь на питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?».

Аналіз результатів анкетування дисциплін, що викладалися на ОП Екологія викладачами інших кафедр БЕФ: високу оцінку отримала ВК Технологія клітинних культур (доц. Лаврентьєва К.В. – 94,4 б.).

Аналіз результатів анкетування загальних дисциплін, що викладалися на ОП «Екологія» викладачами інших факультетів ДНУ (24 анкети): Загальний середній бал дисциплін, які читалися екологам викладачами з інших факультетів ДНУ склав 84,15 б. Найвищі показники отримали такі критерії оцінювання: «Викладач проводив заняття державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп)» – 4,81 б., «Викладач чітко дотримувався розкладу занять, вчасно розпочинав та завершував заняття. Завжди була можливість консультиватися з викладачем» – 4,78 б., «Викладач вільно володів матеріалом, ясно та логічно викладав його, коментував складні моменти, виділяв головне у темі, використовував матеріали, що відображають сучасний стан наукових досліджень» та «Викладач забезпечив викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами (авторський підручник/

посібник/конспект лекцій/методичні вказівки тощо) – по 4,66 б., «Викладач повністю презентував дисципліну на початку занять, пояснив важливість її вивчення для майбутньої професії, ознайомив з системою та критеріями оцінювання» – 4,65 б., «Викладач підтримував контакт з аудиторією, вільно, змістовно та зрозуміло відповідав на питання студентів, наводив приклади із практики» – 4,64 б. та «Викладачем були чітко визначені вимоги та надані рекомендації щодо виконання самостійної роботи, необхідної для цього літератури та джерел її отримання» – 4,57 б.

Найнижчі бали студенти надали критеріям: «Викладач застосовував інтерактивні форми проведення занять: мозковий штурм, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, кейс-метод тощо» – 3,97 б., «Заняття проводилися із використанням мультимедійних засобів навчання (презентацій, аудіо-, чи відеороликів, анімаційних роликів тощо)» – 3,91 б.

Найвищі показники отримали наступні дисципліни: ОК Безпека життєдіяльності та цивільний захист (доц. Ю.В. Войтенко – 90,5), ОК Історія та культура України (доц. О.Ю. Коломоєць – 89), ОК Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України та ОК Філософія (доц. Н.Л. Капітаненко та доц. В.А. Вершина – по 87,6 б.), ОК Сучасна українська мова (доц. І.С. Лощинова – 84,3), ОК Фізичне виховання та здоровий спосіб життя (доц. В.С. Агалаков – 80,7). Нижчі показники отримали НПП дисциплін: ОК Іноземна мова (англ.) (ст. викл. О.В. Осадча – 79 б.) та ОК Загальна фізика (доц. Є.А. Сетов – 74,3 б.).

У коментарях, залишених студентами щодо дисциплін: *«Давати більше часу на виконання роботи та не знімати бали (якщо на кілька днів робота була надіслана пізніше). Не знімати бали за те, що робота була на кілька рядків більша, ніж вказано у завданні. Студенти різні і пишуть роботи по-різному»* (ОК Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України, доц. Н.Л. Капітаненко), *«По можливості вчасно повідомляти бали студентам, щоб у кінці семестру не було питань»* (ОК Філософія, доц. В.А. Вершина); *«Сподобалося робити презентацію на вільну тему»* (ОК Сучасна українська мова, доц. І.С. Лощинова); *«Сподобалися групові роботи»* (ОК Загальна фізика, доц. Є.А. Сетов).

Результати анкетування студентів **спеціальності Е2 Екологія, ОП «Екологія» другого (магістерського) рівня** освіти. Загальний середній бал оцінки предметів, які читалися магістрам-екологам викладачами кафедри біорізноманіття та екології склав 83,7 бали (6 анкет).

Від магістрів-екологів отримали високі оцінки такі дисципліни: ВК Збереження та оптимізація біорізноманіття (доц. О.Л. Пономаренко – 94) та ОК Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля (проф. О.М. Кунах – 93), найнижчий бал отримала ВК Прикладна екологія (доц. О.М. Масюк – 64).

Магістри-екологи також оцінили викладачів інших кафедр БЕФ (3 анкети): ВК Основи тайм-менеджменту (доц. І.М. Кофан – 78), ВК Біоенергетичні рослини в технологіях «зеленої енергетики» (доц. А.М. Кабар – 77) та ВК Фітоіндикація та фітомоніторинг стану довкілля (доц. Т.В. Легостаєва – 70).

Результати анкетування здобувачів **третього (освітньо-наукового) рівня освіти Е2 Екологія (ОНП «Екологія»)**. Аспіранти на рівні 100 балів оцінили викладання всіх дисциплін, які читалися викладачами кафедри біорізноманіття та екології: ОК Концептуальні принципи та методологія екології, ОК Методика

планування та виконання екологічного дослідження та ОК Викладацька практика. Отже, загальний середній бал оцінки предметів, які читалися аспірантам викладачами кафедри склав 100 б. (5 анкет).

Оцінювання викладання дисциплін, які читалися викладачами інших факультетів ДНУ: ОК Академічне письмо та спілкування іноземною мовою (англійська) (проф. О.В. Гурко) та ОК Методологія педагогічного процесу у вищій школі (проф. М.М. Єфименко) - також склало 100 б.

Анкетування студентів **спеціальності 091/E1 Біологія та біохімія ОП «Біорізноманіття та ландшафтний дизайн»** було виконано відносно контингенту здобувачів **рівня підготовки бакалавр** (2-го та 4-го років навчання), опрацьовано 21 анкету. Опитування, що включали викладацький склад кафедри біорізноманіття та екології показали наступні результати. Загальний середній бал оцінки дисциплін, які читалися бакалаврам викладачами кафедри склав 94,5.

Дисципліни з найвищим рейтингом є наступні: ОК Орнітофауна природних та штучних фітоценозів (доц. О.Л. Пономаренко – 100), ОК ГІС-технології для оцінки біорізноманіття (доц. О.Л. Пономаренко – 99,3), ВК Біоетика та екологічна свідомість (доц. О.І. Лісовець – 94,8), ОК Охорона фауністичних комплексів природних та штучних екосистем (проф. К.К. Голобородько – 93,6), ОК Біологічний контроль ентомофауни культурфітоценозів (доц. В.В. Бригадиренко – 85).

Викладачі кафедри біорізноманіття та екології отримали найвищі бали (в середньому в 4,9–5,0 бали) за усіма критеріями, крім двох, які оцінені на рівні 4,91–4,86 балів: «Викладач повністю презентував дисципліну на початку занять, пояснив важливість її вивчення для майбутньої професії, ознайомив з системою та критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався», «Викладач забезпечив викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами (авторський підручник/ посібник/конспект тощо)», «Викладач вільно володів матеріалом, ясно та логічно викладав його, коментував складні моменти, виділяв головне у темі, використовував матеріали, що відображають сучасний стан наукових досліджень», «Викладач чітко дотримувався розкладу занять, вчасно розпочинав та завершував заняття. Завжди була можливість консультуватися з викладачем», «Викладач проводив заняття державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп)» та «Викладач коректно та з повагою ставився до всіх студентів, створював доброзичливу, сприятливу для засвоєння матеріалу емоційно-психологічну атмосферу». Критерій «Заняття проводилися із використанням мультимедійних засобів навчання (презентацій, аудіо-, чи відеороликів, анімаційних роликів тощо)» отримав 4,81 бал, а відносно найнижчий бал отримав такий показник «Викладач застосовував інтерактивні форми проведення занять: мозковий штурм, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, кейс-метод тощо» – 4,71 б.

Відгуки щодо дисциплін, які читають викладачами кафедри біорізноманіття та екології – позитивні. В коментарях відзначаються: *«Забезпечення всіма необхідними підручниками, цікаві відео та показ реальних прикладів, де можна на практиці застосувати знання дисципліни»; «Багато цікавого матеріалу, добре забезпечено літературу для проходження тестів і більш поглибленого вивчення*

дисципліни, цікаві практичні роботи»; «Сподобалися види охорони навколишнього середовища, МСОП, його специфіка та робота, різновиди тварин та рослин, їхня охоронна діяльність».

Наявні пропозиції від студентів: для ОК Біологічний контроль ентомофауни культур фітоценозів: *«Скоротити дуже великий об'єм інформації для складання семінарів та жорсткі часові рамки для відповіді на питання семінарів»* (доц. В.В. Бригадиренко); для ОК ГІС-технології для оцінки біорізноманіття: *«Хотілося б більше практичних завдань в самому qgis, але нажаль семестр був коротким і дуже не вистачило часу потренуватися в самій програмі. Та більше часу хотілося б і на ознайомлення з теорією і ще більше практики»* (доц. О.Л. Пономаренко).

Також студенти ОП «Біорізноманіття та ландшафтний дизайн» надали оцінку викладачів інших кафедр БЕФ (23 анкети): ВК Озеленення офісних та навчальних приміщень з елементами фітодизайну (доц. Т.В. Легостаєва – 100), ОК Основи інтер'єрного фітодизайну та флористики (доц. Т.В. Легостаєва – 99,2), ОК Біохімія (проф. Г.О. Ушакова – 97,5, доц. О.О. Дьомшина – 91,7) та ВК Технологія клітинних культур (доц. К.В. Лаврентьєва – 91,3).

Найвищими балами (у середньому в 5 балів) зазначено наступні критерії:

«Викладач повністю презентував дисципліну на початку занять, пояснив важливість її вивчення для майбутньої професії, ознайомив з системою та критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався», «Викладач вільно володів матеріалом, ясно та логічно викладав його, коментував складні моменти, виділяв головне у темі, використовував матеріали, що відображають сучасний стан наукових досліджень», «Викладач чітко дотримувався розкладу занять, вчасно розпочинав та завершував заняття. Завжди була можливість консультуватися з викладачем», «Викладач проводив заняття державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп)» та «Викладач коректно та з повагою ставився до всіх студентів, створював доброзичливу, сприятливу для засвоєння матеріалу емоційно-психологічну атмосферу».

Відносно найнижчі бали (4,25 б.) отримали від студентів такі критерії оцінювання: *«Викладач забезпечив викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами (авторський підручник/ посібник/конспект лекцій/методичні вказівки тощо)» та «Викладач застосовував інтерактивні форми проведення занять: мозковий штурм, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, кейс-метод тощо».*

Коментарі студентів позитивні: *«Дуже цікавий матеріал дисципліни, багато презентацій і цікавого інтерактивного матеріалу, цікаві лабораторні роботи»; «Багато практичних прикладів, які підкріплюють теоретичний матеріал, цікавий матеріал».*

Також були зазначені деякі пропозиції: для ОК Основи інтер'єрного фітодизайну та флористики: *«Трохи скоротити кількість піддослідних об'єктів для лабораторних робіт, у зв'язку з ситуацією, коли вдома мало рослин, а для виконання роботи треба 3 різні види рослин»* (доц. Т.В. Легостаєва); для ВК Технологія клітинних культур: *«Зробити трохи більше часу для проходження тестів та вибрати більш загальні поняття для запитань, бо об'єми інформації для одного тесту можуть бути завеликими»* (доц. К.В. Лаврентьєва).

Аналіз анкет викладачів інших факультетів ДНУ виявили наступні результати: в середньому студенти оцінили в 86,3 бали (12 анкет), де зазначено наступні дисципліни з таким рейтингом: ОК Фізична культура (доц. В.С. Агалаков – 95,8), ОК Філософія (доц. В.А. Вершина – 88,5), ОК Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України (доц. Н.П. Капітаненко – 74,5).

Анкетування студентів спеціальності **Н1 Агрономія ОП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня освіти** (1 рік навчання), опрацьовано 6 анкет.

Опитування, що включали викладацький склад кафедри біорізноманіття та екології показали наступні результати: Загальний середній бал оцінки дисциплін, які читалися бакалаврам склав 100 балів (6 анкет). Предметами з найвищим рейтингом виявилися наступні: ОК Зоологія, ОК Ботаніка та ОК Фітопаразитологія – 100 балів. Отже, всі критерії оцінювання в анкетах отримали найвищі показники – 5 балів.

Відгуки щодо дисциплін, які читалися викладачами кафедри біорізноманіття та екології – позитивні. В коментарях відзначаються: цікава доповідь матеріалу лекції; викладач знає свій предмет. Негативні відгуки відсутні. В усіх анкетах надано негативну відповідь на питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?»

Також студенти ОП «Захист і карантин рослин» надали оцінку викладачів інших кафедр БЕФ (9 анкет): студенти оцінили всіх найвищими балами (100 б.) – Спеціальна мікологія (доц. Н.Б. Єсіпова), Анатомія, фізіологія та біохімія рослин - лекції (доц. Т.В. Легостаєва, ст. викл. Алексєєва А.А.).

Аналіз результатів анкетування загальних дисциплін, що викладалися на ОП «Захист і карантин рослин» викладачами інших факультетів ДНУ. Загальний середній бал дисциплін, які читалися студентам викладачами з інших факультетів ДНУ склав 99,8 б. (10 анкет). Всі критерії оцінювання отримали по 5 б., окрім одного «Заняття проводилися із використанням мультимедійних засобів навчання (презентацій, аудіо-, чи відеороликів, анімаційних роликів тощо)», який отримав середню загальну оцінку 4,94 б.

Найвищі показники (100 б.) отримали наступні дисципліни: ОК Історія та культура України (доц. О.Ю. Коломоєць), ОК Сучасна українська мова (доц. І.С. Лощинова), ОК Іноземна мова (англ.) (ст. викл. Осадча О.В.). Також високу оцінку отримала дисципліна Фізична культура (доц. В.С. Агалаков – 99,3).

У коментарях, залишених студентами щодо дисциплін зазначено: «*Найбільше сподобалася йога, більше йоги!*» (ОК Фізична культура), «*Сподобалися тести, домашні завдання*» (ОК Історія та культура України).

Анкетування **випускників-бакалаврів спеціальності 101. Екологія, освітньо-професійної програми «Екологія».** В опитуванні взяли участь 7 випускників. **Найвищі оцінки (4,8–4,5 балів) отримали:** Рада студентів ДНУ, Рада студентів факультету, Деканат факультету, Кафедра фізичного виховання, Випускова кафедра, Приймальна комісія, Наукова бібліотека, Військово-обліковий відділ. **4,4–3,3 бали отримали:** Студентський відділ, Профком ДНУ, Відділ по роботі з ЄДБО, Централізована бухгалтерія, Профбюро факультету, Палац

студентів, Договірний відділ (навчання за контрактом), Гуртожиток (за умови проживання).

Інші результати (середнє значення показників):

Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок – 4,7 балів.

Навчання було сучасним та практично орієнтованим – 4,6 бали.

Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно – 4,8 бали.

Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстерклас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.) – 4,6 бали.

Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок – 4,1 бал.

Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню – 4,7 бали.

Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування (знання іноземної мови, фахове стажування) – 4,0 бали.

Викладання здійснювалось державною мовою – «так» (100 % відповідей).

Впродовж навчання мене регулярно опитували щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін – «так» (100 % відповідей).

Я рекомендуватиму іншим навчатися в ДНУ за спеціальністю, де я навчався – «так» (72 % відповідей).

Відповіді на питання:

Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись на неї? – «Ні» – 4 відповіді, «Ще не працюю» – 3 відповіді.

Чого мене, на мою думку, НЕ НАВЧИЛИ, а це потрібно на сучасному ринку праці? – «Не знаю», «Всьому навчили», «Практика, робота в лабораторіях на практиці», «Спосіб показати себе для пошуку роботи в майбутньому».

Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВВЕСТИ до освітнього процесу? – «Не знаю», «Практику», «Все влаштовує, не вистачає лише більшої кількості занять саме на практиці», «Залишити так як є».

Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВИВЕСТИ з освітнього процесу? – «Фізику» – 2 відповіді, «Філософію», «Фізичну культуру», «Нічого виводити не потрібно».

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара: «Не знаю», «Практика – не вистачає наочності», «Хочеться більше бачити практичних занять та досліджень щоб мати краще розуміння як працюють різні прилади тощо», «Пропозицій немає, все влаштовує».

Анкетування **випускників-бакалаврів спеціальності 091. Біологія, ОПП «Біорізноманіття та ландшафтний дизайн»**. В опитуванні взяли участь 4 випускники. Найвищі оцінки (5,0–4,5 балів) отримали: Приймальна комісія, Наукова бібліотека, Студентський відділ, Рада студентів факультету, Централізована бухгалтерія. 4,3–4,0 бали отримали: Випускова кафедра, Деканат факультету, Кафедра фізичного виховання, Рада студентів ДНУ, Палац студентів, Профбюро факультету, Профком ДНУ, Відділ по роботі з ЄДЕБО. 3,8 – 3,5 бали

отримали: Військово-обліковий відділ, Договірний відділ (навчання за контрактом), Гуртожиток (за умови проживання).

Інші результати (середнє значення показників):

Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок – 4,5 балів.

Навчання було сучасним та практично орієнтованим – 4,0 бали.

Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно – 4,5 бали.

Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстерклас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.) – 4,0 бали.

Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок – 3,75 балів.

Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню – 4,5 балів.

Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування (знання іноземної мови, фахове стажування) – 4,0 бали.

Викладання здійснювалось державною мовою – «так» (100 % відповідей).

Впродовж навчання мене регулярно опитували щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін – «так» (100 % відповідей).

Я рекомендуватиму іншим навчатися в ДНУ за спеціальністю, де я навчався – «так» (100 % відповідей).

Відповіді на питання: Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись на неї? – *«Так», «Ще не працюю», «На даний момент досвіду працевлаштування не маю», «Наразі перебуваю в пошуку роботи за спеціальністю».*

Чого мене, на мою думку, НЕ НАВЧИЛИ, а це потрібно на сучасному ринку праці? – *«Усього навчили», «Хотілося б більше практичної підготовки та значно більше уваги приділяти навчанню роботи із сучасними комп'ютерними програмами, які використовуються у сфері ландшафтного дизайну й озеленення (AutoCAD, SketchUp, Lumion, Revit, Adobe Photoshop, GIS-програми тощо)», «Більшій увазі потребує формування практичних польових навичок, робота з сучасними цифровими інструментами для аналізу біорізноманіття та ландшафтного проєктування, а також навички підготовки грантових заявок, участі в наукових проєктах і міжнародній академічній співпраці. Також корисним було б розширення практичної підготовки з різних груп організмів та природоохоронного менеджменту», «Більше профільних знань».*

Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВВЕСТИ до освітнього процесу? – *«Достатньо всього», «Варто ввести більше дисциплін, пов'язаних із сучасними комп'ютерними програмами для ландшафтного дизайну, 3D-візуалізацією та практичною підготовкою до роботи за спеціальністю», «Доцільніше поглибити вивчення вже наявних курсів та збільшити частку практичних занять. Забезпечити більш рівномірне висвітлення різних компонентів біорізноманіття в межах освітньої програми, зокрема приділити більше уваги вивченню різних груп тварин та сучасним напрямкам природоохоронних досліджень», «Додаткові профільні предмети з нашої галузі».*

Які дисципліни, на мою думку, необхідно ВИБЕСТИ з освітнього процесу? – *«Нічого», «Переглянути актуальність окремих дисциплін», «Оптимізувати обсяг завдань, замінивши їх на більш практикоорієнтовані форми роботи».*

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара: *«Не маю», «Розширити можливості академічної мобільності студентів та міжнародної співпраці; збільшити частку польових практик і практичних занять; покращити матеріально-технічне забезпечення лабораторій; розширити підтримку студентів у пошуку стажувань, наукових проєктів і майбутнього працевлаштування», «Надати можливість студентам знайти роботу або підробіток під час навчання».*

Доц. О.Д. Скорик: На кафедрі біохімії та фізіології проведено анкетування та проаналізовано його результати у студентів III та IV курсів бакалаврату, які навчаються за спеціальністю 091. Біологія та біохімія (ОПП «Біохімія та фізіологія»), та здобувачів магістерського рівня спеціальності E1 Біологія та біохімія (ОПП «Біохімія та фізіологія»). Опитування студентів було анонімним. Із 17 студентів пройшли опитування 5. Здобувачі вищої освіти відповіли, що відвідали більше 50% занять. Середній бал успішності у більшості опитаних склав 90–100 та 75–89.

Здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за спеціальністю **091 «Біологія та біохімія», ОПП «Біохімія та фізіологія»** на III та IV курсах, надали середню оцінку всіх дисциплін 5 б. Студенти, що навчаються за другим (магістерським) рівнем, викладання всіх дисциплін оцінили максимальною кількістю балів (за 5-бальною системою у 5 б. та за 100-бальною системою – 100 б.). Це такі дисципліни: Функціональна біохімія та основи патофізіології, Мембранологія, Когнітологія, Імунологія, Методи досліджень функціональних можливостей організму, Медична біохімія, Біологічно активні речовини. Високі оцінки отримали усі пункти, наприклад: «Викладач забезпечив викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами», «Викладач коректно та з повагою ставився до всіх студентів, створював доброзичливу, сприятливу для засвоєння матеріалу емоційно-психологічну атмосферу», «Ваша загальна оцінка роботи викладача з цієї дисципліни», «Викладач повністю презентував дисципліну на початку занять, пояснив важливість її вивчення для майбутньої професії, ознайомив з системою та критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався», «Викладач вільно володів матеріалом, ясно та логічно викладав його, коментував складні моменти, виділяв головне у темі, використовував матеріали, що відображають сучасний стан наукових досліджень», «Викладач підтримував контакт з аудиторією, вільно, змістовно та зрозуміло відповідав на питання студентів, наводив приклади із практики», «Викладачем були чітко визначені вимоги та надані рекомендації щодо виконання самостійної роботи, необхідної для цього літератури та джерел її отримання», «Викладач чітко дотримувався розкладу занять, вчасно розпочинав та завершував заняття. Завжди була можливість консультуватися з викладачем» – за цими пунктами оцінка становила 5 б.

На питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?» всі відповіли «Ні». На питання «Що найбільше сподобалось при вивченні дисципліни» у більшості випадків не коментували та були коментарі «*Все сподобалось*», «*Доступність матеріалу*», «*Пояснення матеріалу*». Серед недоліків дистанційного навчання у всіх анкетах нічого не відмічали, зазначали «*Все добре*».

Узагальнена оцінка, яку дали здобувачі вищої освіти за всіма пунктами анкетування викладачам кафедри біохімії та фізіології була високою, рейтинг для усіх викладачів становив 100 балів. Слід зазначити невисоку активність здобувачів вищої освіти.

Анкетування **випускників-бакалаврів спеціальності 091. Біологія та біохімія, ОПП «Біохімія та фізіологія»** пройшли 2 здобувачі (70%), які оцінили освітню програму середньою оцінкою 4,7. Середні результати під час відповіді на питання «Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок», «Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстерклас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.)», «Пройходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок», «Навчання було сучасним та практично орієнтованим», «Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню» та «Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно», «Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування» становила 5.

Всі (100%) випускників відмітили, що викладання здійснювалось державною мовою та впродовж навчання проводилося регулярне опитування щодо якості. Також всі (100%) випускники будуть рекомендувати іншим навчатися в ДНУ за своєю спеціальністю. Роботу випускової кафедри, деканату, студентського відділу, приймальної комісії, палацу студентів, ради студентів факультету, ради студентів ДНУ, відділу по роботі з ЄДЕБО, наукової бібліотеки здобувачі вищої освіти оцінили у 5 балів. Такі підрозділи як централізована бухгалтерія, профбюро факультету, профком ДНУ, кафедра фізичного виховання, гуртожиток були оцінені студентами 4,5–4 балів. Найменшу оцінку отримав договірний відділ (навчання за контрактом) – 3 бали.

На питання «Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись?» відповіли «Ні» та «*Ще в пошуку*». На питання чого не вистачало у навчальному процесі, студенти відповіли, що все добре. На питання, які дисципліни, на мою думку, необхідно ВВЕСТИ до освітнього процесу, відповіли, що не знають. На питання, які дисципліни потрібно вивести з освітньої програми, здобувачі відповіли «*Не знаю*» та «*Непрактичні*».

Стосовно пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара випускники відповіли, що все добре.

Ас. П.О. Корженевська проаналізувала результати анкетування здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 091/Е1 Біологія та біохімія, ОПП «Системна біологія та гідробіоресурси» (перший – бакалаврський рівень та другий – магістерський рівень). Переважна більшість здобувачів вищої освіти

(90%) відповіли, що відвідували більше 50% занять. Середній бал успішності у більшості студентів, що брали участь в опитуванні, був вище середнього (від 75 та вище). В усіх анкетах була негативна відповідь на запитання щодо наявності корупційних проявів. Усі здобувачі зазначили, що викладання здійснювалося державною мовою.

Аналіз анкетування здобувачів освіти **першого (бакалаврського)** рівня вищої освіти показав, що більшість викладачів мають високий (45%) та вищий за середній (55%) показники якості. Виявлено, що найвищий рейтинг серед дисциплін, які викладали НПП кафедри загальної біології та водних біоресурсів становлять дисципліни, що оцінені 100 балами. Зокрема, на 1 курсі найвищу оцінку отримали ОК «Структурно-функціональна організація біосистем» (доц. І.В. Дрегваль), ОК «Гідробіологія» (доц. Н.Б. Єсіпова), ОК «Анатомія та фізіологія людини» (проф. О.В. Севериновська), а також ОК «Іноземна мова (англійська)» (О.В. Осадча), ОК «Сучасна українська мова» (І.С. Лощина) та ОК «Загальна фізика» (Є.А. Сетов).

На 2 курсі найвищий результат 98 балів - отримало викладання ОК «Гідробіологія природоохоронних об'єктів» (В.Я. Гассо). Високими балами також оцінено ОК «Філософія» (доц. В.А. Вершина - 97 балів), ОК «Механізми клітинної диференціації» (доц. І.В. Дрегваль - 87 балів), ОК «Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України» (Н.П. Капітаненко - 87 балів), ОК «Гідробіологія природоохоронних об'єктів» (П.О. Корженевська - 86, Єрух М.М. – 83 б., Н.Б. Єсіпова – 80 балів). Дещо нижчим, але достатньо високим є результат з ОК «Біохімія» (проф. Г.О. Ушакова – 76 балів) та ОК «Фізична культура» (Агалаков В.С., доц. Т.А. Глоба – 75 балів).

На 3 курсі найвищі результати отримали ОК «Фізіологія емоцій та інтелекту: практика війни та миру» (О.В. Севериновська) та ОК «Радіобіологія» (доц. В.Я. Гассо) – по 100 балів. Високими балами оцінено ОК «Імунологія» (проф. Г.О. Ушакова – 98 балів), ОК «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» (Ю.В. Войтенко – 97 балів), ОК «Цитоморфологічна біоіндикація» (доц. І.В. Дрегваль – 94 бали), ОК «Декоративна та комерційна акваріумістика» (Єрух М.М. – 91 бал) та ОК «Гідробіологія природоохоронних об'єктів» (доц. В.Я. Гассо – 88 балів).

На 4 курсі 100 балами оцінено викладання ОК «Біоніка» (Н.О. Хромих), ОК «Технологія клітинних культур» (К.В. Лаврентьева), ОК «Радіобіологічні методи дослідження» (О.О. Шугуров та П.О. Корженевська), ОК «Біологічна термодинаміка» (П.О. Корженевська), ОК «Моніторинг та прогнозування стану гідроекосистем» (доц. В.Я. Гассо) та ОК «Каріологія» (доц. І.В. Дрегваль). Високі результати також отримали ОК «Біологічна термодинаміка» (проф. О.О. Шугуров - 95 балів) та ОК «Біологічна кібернетика» (О.О. Шугуров – 87 балів).

Найвищі показники отримали такі критерії оцінювання: «Викладач забезпечив викладання дисципліни навчальними та методичними матеріалами (авторський підручник/посібник/конспект лекцій/методичні вказівки тощо)» – 4,9

б., «Викладач проводив заняття державною мовою (виразність, чистота мови, чіткість дикції, нормативний темп)» – 4,86 б., «Викладач коректно та з повагою ставився до всіх студентів, створював доброзичливу, сприятливу для засвоєння матеріалу емоційно-психологічну атмосферу» – 4,76 б. Високі показники також отримали критерії: «Викладач повністю презентував дисципліну на початку занять, пояснив важливість її вивчення для майбутньої професії, ознайомив з системою та критеріями оцінювання та чітко їх дотримувався» – 4,73 б., «Викладач вільно володів матеріалом, ясно та логічно викладав його, коментував складні моменти, виділяв головне у темі, використовував матеріали, що відображають сучасний стан наукових досліджень» – 4,72 б., «Викладач підтримував контакт з аудиторією, вільно, змістовно та зрозуміло відповідав на питання студентів, наводив приклади із практики» – 4,65 б., «Викладачем були чітко визначені вимоги та надані рекомендації щодо виконання самостійної роботи, необхідної для цього літератури та джерел її отримання» – 4,59 б.

Найнижчий бал студенти надали критерію: «Викладач застосовував інтерактивні форми проведення занять: мозковий штурм, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, кейс-метод тощо» – 3,9 , «Викладач чітко дотримувався розкладу занять, вчасно розпочинав та завершував заняття» – 3,77 б.

На питання «Що найбільше сподобалось?» здобувачі зазначали: «*Все було гаразд*», «*Подача матеріалу*», «*Пояснення матеріалу та комунікація зі студентами*». На питання «Що, на Вашу думку, треба змінити?» більшість студентів вказали, що їх усе влаштовує. Серед пропозицій: більше практики та більше цікавих фактів.

Більшість здобувачів **другого (магістерського) рівня ВО спеціальності Е1 Біологія та біохімія (ОП «Системна біологія та гідробіоресурси»)** (близько 70%) відповіли, що відвідали більше 50% занять. Середній бал успішності у більшості студентів, що брали участь в опитуванні, є вище середнього (від 75 та вище). В усіх анкетах була негативна відповідь

на запитання щодо наявності корупційних проявів. Усі здобувачі зазначили, що викладання здійснювалося державною мовою.

Аналіз анкетування показав, що всі дисципліни отримали максимальну оцінку (100 б.), це ОК «Пермакультура» (Єрух М.М., доц. Н.Б. Єсіпова), ОК «Біологія відтворення гідробіонтів» (доц. Н.Б. Єсіпова), ОК «Основи тайм-менеджменту в житті та професійній діяльності» (І.М. Кофан), ОК «Біоніка» (Н.О. Хромих), ОК «Основи гідроекологічної експертизи» (Т.С. Шарамок), ОК «Наукове моделювання та проектування біологічних систем» (доц. Н.Б. Єсіпова та О.О. Шугуров).

На питання «Що найбільше сподобалось?» здобувачі зазначали: цікавість дисципліни», «пояснення матеріалу та цікаві презентації». На питання «Що, на Вашу думку, треба змінити?» більшість студентів вказали, що їх усе влаштовує.

Було проаналізовано результати анкетування здобувачів **третього рівня вищої освіти**, що навчаються за спеціальністю **E1 Біологія та біохімія (ОНП «Біологія»)**.

Більшість здобувачів вищої освіти (близько 80 %) відповіли, що відвідували більше 50 % занять. Середній бал успішності у більшості студентів, що брали участь в опитуванні, високий (від 90 та вище). В усіх анкетах була негативна відповідь на запитання щодо наявності корупційних проявів. Усі здобувачі зазначили, що викладання здійснювалося державною мовою.

Аналіз анкетування показав, що більшість викладачів мають вище середнього показник якості. На питання «Що найбільше сподобалось?» здобувачі зазначали: *«Все було добре», «Цікавий матеріал та його подача»*. На питання «Що, на Вашу думку, треба змінити?» більшість студентів указали, що їх усе влаштовує.

Було проаналізовано результати анкетування **випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що навчалися за спеціальністю 091 Біологія, ОП «Системна біологія та гідробіоресурси»**. В анкетуванні взяли участь 8 випускників, 80% із них навчалися за державним замовленням, 20% – за контрактом.

Рівень задоволеності набутими компетентностями, отриманими знаннями, уміннями та навичками випускники оцінили переважно позитивно. Загалом результати свідчать про достатній та високий рівень задоволеності якістю освітнього процесу.

Усі випускники (100%) підтвердили, що проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня знань, професійних компетентностей та практичних навичок. Також 100% респондентів зазначили, що викладачі використовували сучасні педагогічні методи, а персонал ректорату, деканату та кафедри кваліфіковано та доброзичливо сприяв їхньому навчанню.

Випускники загалом позитивно оцінили роботу структурних підрозділів університету. Найвищу середню оцінку отримали деканат факультету, випускова кафедра, студентський відділ, рада студентів ДНУ від 4,75 до 5,0 балів. Роботу наукової бібліотеки оцінено в середньому на 4,50 бала. Роботу гуртожитку, приймальної комісії та договірного відділу випускники оцінили в середньому на 4,25 бала. Централізована бухгалтерія та військово-обліковий відділ по 4,00 бала.

Усі опитані випускники зазначили, що викладання здійснювалося державною мовою. Також усі респонденти підтвердили, що впродовж навчання їх регулярно опитували щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін. Гарним показником є те, що всі опитані випускники зазначили готовність рекомендувати іншим навчання в ДНУ за спеціальністю, яку вони здобували.

Щодо подальшої професійної діяльності один випускник зазначив, що не працює за отриманою професією, водночас серед відповідей щодо застосування набутих знань було зазначено необхідність використовувати їх у професійній діяльності. Усі випускники не висловили заперечень щодо навчання за освітньою програмою, а більшість позитивно оцінює отриману підготовку.

Серед пропозицій щодо вдосконалення навчального плану випускники зазначили доцільність додавання економіки, основ психології, розширення вибору

дисциплін, а також можливого включення окремих спеціалізованих дисциплін. Один із випускників запропонував посилити увагу до формування навичок стресостійкості.

Щодо дисциплін, які варто зменшити або вивести з навчального плану, було запропоновано переглянути формат викладання філософії, зокрема можливість відмови від екзамену. Також серед відповідей зазначалося, що не варто виводити дисципліни з навчального плану, натомість доцільно розширити можливості вибору саме тих освітніх компонентів, які відповідають інтересам та професійним потребам здобувачів освіти. Окремо була висловлена пропозиція щодо перегляду доцільності окремих дисциплін, зокрема фізичної культури.

Загалом результати анкетування свідчать про достатньо високий рівень задоволеності випускників якістю освітнього процесу за ОП «Системна біологія та гідробіоресурси». Випускники позитивно оцінюють отримані знання, уміння та навички, практичну підготовку, роботу викладачів і адміністративного персоналу. Водночас висловлені пропозиції доцільно врахувати під час подальшого удосконалення освітньої програми, зокрема щодо розширення переліку вибіркових дисциплін, посилення практичної спрямованості навчання та вдосконалення змісту й форм контролю окремих освітніх компонентів.

Доц. Т.І. Юсипіва: На кафедрі фізіології та інтродукції рослин було проведено анкетування здобувачів вищої освіти, які навчаються за трьома рівнями вищої освіти: першим (бакалаврським, I–IV курси), другим (магістерським, I курс) та третім (освітньо-науковим, I–II курси) за спеціальностями 014.05/A4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) та 091 / E1. Біологія та біохімія, а також випускників за цими спеціальностями. Всього було створено 108 анкет, отримано на них відповіді та опрацьовано результати опитування.

В анкетуванні здобувачів, що навчаються за спеціальністю **014.05/A4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) першого (бакалаврського) рівня** освіти взяли участь 30 студентів (54%). Більшість здобувачів вищої освіти (69%) відповіли, що відвідали понад 50% занять. Респонденти мали різні рівні успішності, більшість їх зазначили, що мають середній бал 90–100 або 75–89.

За результатами анкетування здобувачів освіти всі викладачі випускової кафедри фізіології та інтродукції рослин (100%) мають високий рівень показника якості викладання дисциплін. Діапазон значень ПЯ у відповідях на питання анкети – від 4 до 5 балів, в середньому 4,8–4,9. Традиційно нижчі показники зафіксовано для відповідей на питання 7 і 8 («Викладач застосовував інтерактивні форми проведення занять: мозковий штурм, активне залучення студентів до обговорення, тренінг, круглий стіл, кейс-метод тощо» та «Заняття проводилися із використанням мультимедійного проєктора / інтерактивної дошки / роздаткового матеріалу тощо»). Всі респонденти відповіли «Ні» на питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?». Також всі респонденти підтвердили, що викладання здійснювалося державною мовою.

Серед дисциплін, які викладають НПП кафедри фізіології та інтродукції рослин, найвищі бали від здобувачів освіти отримали такі ОК, як: Методика проведення лабораторних робіт в шкільному курсі біології

(ст. викл. А.А. Алексєєва – 100 б.), Методологія позакласної роботи з біології (доц. Т.В. Легостаєва – 99,5), Основи антропології, біології та генетики людини (доц. Т.І. Юсипіва – 99,1), Пришкільна навчально-дослідна ділянка та озеленення школи (проф. Ю.В. Лихолат – 97,2), дещо менші, але теж високі бали з ОК Анатомія та фізіологія рослин (проф. І.О. Зайцева – 87,6, ст. викл. А.А. Алексєєва – 87,3), а також ВК, зокрема Класне керівництво (доц. І.М. Кофан – 98,7), Озеленення офісних та навчальних приміщень з елементами фітодизайну (доц. Т.В. Легостаєва – 98,2), Біологічно активні речовини рослин в житті людини (доц. Т.І. Юсипіва – 93,7).

На питання: «Що сподобалося?» більшість студентів відповідали коротко, як-от: «*Все*», «*Все сподобалося*», проте деякі респонденти надали ґрунтовні відповіді, зокрема з ОК Анатомія та фізіологія рослин такі: «*Найбільше сподобалася чітка структура викладання матеріалу, наявність детальних схем і графіків, які допомогли легко зрозуміти складні біохімічні процеси в рослинах (наприклад, фотосинтез і дихання)*»; з ОК Пришкільна навчально-дослідна ділянка та озеленення школи: «*Доброзичливе ставлення, цікаві та змістовні лекції, можливість компромісу*»; з ОК Основи антропології, біології та генетики людини: «*Цікаві лекції з детальним поясненням тем, наявність конспектів лекцій*»; з ОК Методика проведення лабораторних робіт в шкільному курсі біології: «*Конкретика*», «*Зрозуміле і просте подання матеріалу*», з ВК Класне керівництво: «*Детальні пояснення, цікаві лекції та розробки презентацій, змістовні та структуровані практичні заняття з цікавими творчими завданнями, можливість компромісу*»; з ВК Озеленення офісних та навчальних приміщень з елементами фітодизайну: «*Викладач не просто подавав інформацію з методичних посібників, а і з власного досвіду, з новітніх джерел та цікавився досвідом студентів та їх думкою. Тетяна Вікторівна Легостаєва чудова викладачка, дуже приємна і толерантна*», «*Конкретика*», «*Дуже цікаві і гарні лекції з величезною кількістю візуальних прикладів. Багато обговорень теми*».

На питання: «Що, на Вашу думку, можна було б змінити під час вивчення дисципліни?» студенти відповідали: «*Не можу відповісти на це питання*», «*Мені все подобається*», «*Яскраві презентації*» тощо.

Серед НПП інших кафедр біолого-екологічного факультету 92% мають високий рівень показника якості і 8% – вищий за середній. Діапазон відповідей на питання анкети був від 4,4 до 5 балів, в середньому 4,7–4,9. Найнижчі показники якості зафіксовано для відповідей на питання 6, 7 і 8. В усіх анкетах була відповідь «Ні» на питання «Вам довелося дати хабар (грошову винагороду, подарунок, послугу) викладачу, щодо якого заповнюється анкета?». Всі студенти одноголосно відповіли, що викладання здійснювалося державною мовою.

Серед дисциплін, які викладають НПП інших кафедр БЕФ, найвищі бали від здобувачів освіти отримала ВК Фізіологія емоцій та інтелекту: практика війни та миру (проф. О.В. Севериновська – 100, доц. О.Д. Скорик – 100), інші курси теж були високо оцінені: ОК Екологічна освіта та виховання учнів (доц. В.А. Горбань – 97,2), ОК Збалансоване природокористування (доц. В.А. Комлик – 96,8), ОК Зоологія (доц. В.О. Комлик – 95,9), ОК Анатомія та фізіологія людини (проф. О.В. Севериновська – 91, доц. М.В. Горіла – 89,5), ВК Біоетика та екологічна свідомість (доц. О.І. Лісовець – 100, доц. В.О. Комлик – 92,1),

ВК Декоративна та комерційна акваріумістика (доц. Н.Б. Єсіпова – 96,8, до. М.М. Єрух – 96,7).

На питання: «Що сподобалося?» відповіді студентів були такі: *«Матеріал подавався дуже наочно, з крутими картинками та відео, тому вчити було легко й цікаво», «Було цікаво розбиратися в будові тварин і тому, як вони пристосовуються до життя в різних умовах» (ОК Зоологія), «Цікаві практичні заняття з використанням творчого підходу, можливість компромісу» (ОК Екологічна освіта та виховання учнів), «Детальні пояснення для виконання практичних робіт, конспекти лекцій у двох форматах (коротко та детально), доброзичливе ставлення, можливість компромісу» (ОК Збалансоване природокористування), «Після кожної лекції, окрім можливості поставити питання та обговорити якісь доповнення, лектор створювала можливість зворотного зв'язку в особистому форматі, обговорити те, що винесли з лекції, якісь свої спостереження і особисті життєві питання та переживання, що підлягають формату теми. Це дуже корисно, адже не кожен легко ділиться особистим. Надзвичайно корисний та цікавий курс», «Всі завдання були не просто теоретичні, а торкалися кожного з нас особисто, ми на практиці розкривали себе емоційно» (ВК Фізіологія емоцій та інтелекту: практика війни та миру), «Мені сподобалося лекція, було цікаво дізнатися більше про декоративну акваріумістику, догляд за акваріумами та особливості утримання рибок», «Мені сподобалася лабораторна робота, тому що було цікаво виконувати завдання на практиці, спостерігати за процесом і самотійно робити висновки. Це допомогло краще зрозуміти тему» (ВК Декоративна та комерційна акваріумістика) та ін.*

У більшості анкет студенти відзначали, що їх все влаштовує: *«Мені складно щось запропонувати, загалом усе було добре», «Все подобається», «Нічого змінювати не потрібно»,* хоча в окремих анкетах зустрічаються пропозиції щодо покращення викладання, так щодо ОК Екологічна освіта та виховання учнів (доц. В.А. Горбань) було таке побажання: *«Використовувати на лекціях презентації»,* щодо ВК Декоративна та комерційна акваріумістика (доц. Н.Б. Єсіпова) *«Хотілося б більше інтерактиву під час лекції. Інтерактивні завдання допомогли б краще залучитися до теми та зробили б заняття ще цікавішим».* Деякі респонденти відзначають, що краще навчання відбувалося б в аудиторії: *«Я б нічого не змінювала. Хіба, що, мені особисто хотілося б бути присутньою наживо у лекційній залі під час цього курсу. Гадаю було б дуже жваво»* (ВК Фізіологія емоцій та інтелекту: практика війни та миру).

Показники якості викладання дисциплін НПП інших факультетів оцінені студентами як високий (65,2%), вищий за середній (26,1%) і середній (8,7%). Діапазон значень ПЯ у відповідях на питання анкети – від 3,8 до 5 балів, в середньому 4,5–4,7. Найнижчі показники якості зафіксовано для відповідей на питання 6, 7 і 8. В усіх анкетах була негативна відповідь щодо хабарництва.

Серед дисциплін, які викладають НПП інших факультетів, високий показник якості здобувачами освіти визначено для викладачів таких ОК, як: Загальна теорія здоров'я (доц. О.М. Хоменко – 100), Іноземна мова (англійська) (доц. О.В. Осадча – 100), Основи педагогічної майстерності (доц. О.І. Переворська – 100), Основи медичних знань (доц. О.М. Хоменко – 100), БЗВП (доц. В.П. Бурмага – 100), Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України (доц.

О.А. Грабильникова – 97,3), Цивільний захист та основи медичних знань (доц. О.В. Войтенко – 95, доц. О.О. Вінник – 95), Філософія (доц. К.А. Вершина – 93), Психологія (доц. Н.В. Фролова – 90,8, доц. Н.В. Віхняк – 88), Реалізація прав, свобод і обов'язків громадянина України (доц. Н.П. Капітаненко – 88,8). Вищий за середній ПЯ отримали ОК: Сучасна українська мова (доц. І.С. Лощинова – 82,8), Історія та культура України (доц. О.Ю. Коломоєць – 82,5), Педагогіка (доц. Н.В. Зимівець – 81,7), Безпека життєдіяльності та цивільний захист (доц. О.В. Войтенко – 79,2), Українська мова як іноземна (доц. І.В. Муляр – 74,7), Педагогіка (ст. викл. А.О. Криворотько – 67,5). Найнижчі бали і середній рівень ПЯ отримала ОК Фізична культура (доц. Л.С. Індиченко – 42).

На питання: «Що сподобалося?» студенти писали: *«Напрочуд приємно, якось людяно і по-дружньому подавався матеріал», «Методика», «Яскраві презентації та додаткові матеріали»* (ОК Основи педагогічної майстерності), *«Мені сподобалося як викладач добре розповідає про свій предмет, та як ми проводили уроки», «Дуже сподобалося розбирати, як працює навчання і як краще взаємодіяти з учнями. Було цікаво дізнаватися про різні методи викладання та підходи в педагогіці»* (ОК Педагогіка), *«Найбільше сподобалося те, що ми розбирали поведінку людей, емоції та різні ситуації з життя. Було цікаво краще розуміти себе й інших», «Те як добре викладалися лекції»* (ОК Психологія), *«Цікаві лекції, зрозуміле і деталізоване подання, величезний вибір теми для кожної практичної роботи», «Конкретика», «Найбільше було цікаво дізнатися більше про реалізацію прав, як вони працюють у житті та як застосовуються на практиці», «Особисто мені сподобалося, що предмет реально корисний для життя. Було цікаво дізнаватися, як правильно діяти в різних небезпечних ситуаціях і що робити, щоб уберегти себе та інших»* (ОК Безпека життєдіяльності та цивільний захист), *«Методика», «Цікаві, доступні лекції. Прекрасний викладач»* (ОК Основи медичних знань), *«Найбільше сподобалося аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між подіями минулого та розуміти, як вони вплинули на формування сучасного світу»* (ОК Історія та культура України), *«Викладач розказував усе дуже спокійно та зрозуміло, тому навіть складні правила і винятки легко запам'ятовувалися», «Цікаве викладання та зрозуміле пояснення матеріалу»* (ОК: Сучасна українська мова), *«Мені сподобалось те як добре все розповідають»* (ОК Іноземна мова (англійська)).

На питання: «Що, на Вашу думку, можна було б змінити під час вивчення дисципліни?» студенти відповідали: *«Нічого», «Все влаштовувало. Змін не потрібно», «На мою думку нічого не потрібно»*. З деяких дисциплін відповіді на це питання були розгорнуті, так з ОК БЗВП: *«Не змінюйте викладача. Все дуже добре. Дуже задоволений. Перевищено очікування»*, з ОК Педагогіка: *«Не можу виділити конкретні недоліки, загалом організація дисципліни була на належному рівні»*, з ОК Психологія: *«Мені складно щось виділити, усе було організовано добре, тому суттєвих змін не пропоную»*. Деякі респонденти висували пропозиції щодо покращення викладання, так щодо ОК Безпека життєдіяльності та цивільний захист *«Надати більш практичні візуальні презентації», «Хотілося б більше практичних занять, бо так інформація краще запам'ятовується. Коли не просто слухаєш, а пробуєш щось робити – набагато цікавіше і зрозуміліше»* (доц. О.В. Войтенко).

В анкетуванні здобувачів, що навчаються за спеціальністю **A4.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» другого (магістерського) рівня** освіти взяли участь 3 особи (60 %). Всі дисципліни отримали високі показники якості (100). Всі пункти анкети були оцінені в 5 балів. В усіх анкетах була негативна відповідь щодо хабарництва. Коментарі щодо викладання дисциплін відсутні.

В анкетуванні здобувачів, що навчаються за спеціальністю **091/E1 Біологія та біохімія, ОПП «Біорізноманіття та ландшафтний дизайн» першого (бакалаврського) рівня** освіти взяли участь 10 студентів (62,5%) I та III курсів. Більшість здобувачів вищої освіти (70%) відповіли, що відвідали понад 50% занять і мають середній бал 90–100 або 75–89.

За результатами анкетування здобувачів освіти викладачі випускової кафедри фізіології та інтродукції рослин мають високий (80%) та вищий за середній (20%) рівні показника якості викладання дисциплін. Діапазон значень ПЯ у відповідях на питання анкети – від 4 до 5 балів, в середньому 4,6–4,8. Найнижчі показники зафіксовано для критеріїв 6, 7, 8, 9. В усіх анкетах була негативна відповідь щодо хабарництва та стверджувальна щодо викладання дисциплін державною мовою.

Найвищі бали від здобувачів отримала ВК Озеленення офісних та навчальних приміщень з елементами фітодизайну – 100 б. (доц. Т.В. Легостаєва), дещо нижчі – ОК Декоративне садівництво з основами фітопатології (доц. А.М. Кабар – 96,8, ст. викл. А.А. Алексєєва – 91,2) та ВК Біологічно активні речовини рослин в житті людини (доц. Т.І. Юсипіва – 92,8), найменші – для ОК Біорізноманіття дендрофлори природних і культурних ландшафтів (проф. І.О. Зайцева – 82,8).

Відповіді на питання: «Що сподобалося?» наступні: *«Зрозуміле пояснення матеріалу»* (ОК Біорізноманіття дендрофлори природних і культурних ландшафтів), *«Харизматичний викладач! Дуже цікаво було слухати»*, *«Визначення рослин, їхніх проблем та потреб. Правила та принципи догляду за ними»*, *«Різновиди рослин, їхня характеристика та виклад матеріалу. Проблематика рослин»* (ОК Декоративне садівництво з основами фітопатології), *«Дуже рада була взяти цю дисципліну. Інформація подавалась цікаво, і взагалі все сподобалось»* (ВК Озеленення офісних та навчальних приміщень з елементами фітодизайну). На питання: «Що, на Вашу думку, можна було б змінити під час вивчення дисципліни?» студенти відповідали: *«Нічого»*, *«Все добре»* тощо.

Аналіз анкетування студентів цієї ОП щодо якості викладання НПП інших кафедр БЕФ та викладачів інших факультетів подано в доповіді доц. кафедри біорізноманіття та екології М.В. Шульман.

В анкетуванні здобувачів, що навчаються за спеціальністю **E1 Біологія та біохімія, ОПП «Біосистеми та ландшафтний дизайн» другого (магістерського) рівня** ВО взяли участь 3 студенти (60%) I курсу, які відповіли, що відвідали понад 50% занять і мають середній бал 90–100 або 75–89. За результатами анкетування здобувачів всі НПП (100%) випускових кафедр фізіології та інтродукції рослин та кафедри біорізноманіття та екології мають високий рівень показника якості викладання дисциплін. Найвищі бали від здобувачів отримали викладачі таких дисциплін: ВК Фітоіндикація та фітомоніторинг стану довкілля (доц. Т.В. Легостаєва – 100 б.), ВК Прикладна екологія (доц. О.М. Масюк – 100), ВК Збереження та оптимізація біорізноманіття (доц. О.Л. Пономаренко – 99),

ВК Теорія і практика інтродукції рослин (проф. І.О. Зайцева – 99), дещо нижчі, але теж високі: ВК Сучасні тенденції та інноваційні технології в ландшафтному дизайні (доц. А.М. Кабар – 97, Ю.В. Лихолат – 96), ОК Проектування та озеленення об'єктів ландшафтної архітектури (проф. І.О. Зайцева – 95,7, ст. викл. А.А. Алексеева – 95,3) та Основи тайм-менеджменту в житті та професійній діяльності (доц. І.М. Кофан – 95,7), найнижчий рейтинг у ВК Біоенергетичні рослини в технологіях «зеленої енергетики» (доц. А.М. Кабар – 88).

Коментарі відсутні, крім анкети з ВК Основи тайм-менеджменту в житті та професійній діяльності, в якій на питання «Що сподобалося?» була відповідь *«Процес навчання»*, а на питання «Що, на Вашу думку, можна було б змінити під час вивчення дисципліни?» – *«Все підпорядковується нормам»*.

Анкетовано 2 здобувачі ступеню PhD (100%), що навчаються на I курсі за спеціальністю **Е1 Біологія та біохімія, ОНП «Біологія» третього (освітньо-наукового) рівня**. Вони відповіли, що відвідали понад 50% занять і зазначили, що мають середній бал 90–100.

За результатами анкетування найвищі бали від здобувачів отримали викладачі таких дисциплін: ОК Системний аналіз в біології (доц. Н.О. Хромих – 98,5), ОК Іноземна мова (англійська) (проф. О.В. Гурко – 98,5), ОК Елективний курс сучасної біології (доц. О.О. Дьомшина – 95). За ОК Методологія педагогічного процесу у вищій школі проф. Єфименко М.М. отримав від здобувачів 62 бали – ПЯ вищий за середній.

Відгуки респондентів були однакові для всіх ОК: *«Цікавість, логічність матеріалу. Наочність»*. Здобувачами ступеню PhD було висунуто пропозицію *«використовувати більше інтерактивних методів викладання, більше презентацій, більше наочності»* щодо ОК Системний аналіз в біології (доц. Н.О. Хромих) та ОК Методологія педагогічного процесу у вищій школі (проф. М.М. Єфименко).

Анкетування **випускників-бакалаврів спеціальності 014. Середня освіта, спеціалізації 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»**. В опитуванні взяли участь 8 випускників (67 %), з яких 6 осіб навчалися 3 роки 10 місяців і 2 особи – 2 роки 10 місяців, усі за бюджетною формою навчання.

Середні бали *відповідей на питання* випускників наступні:

№ пит.	Питання	Серед. бал
1	Я задоволений(а) рівнем набутих компетентностей, отриманих знань, умінь та навичок	4,5
2	Навчання було сучасним та практично орієнтованим	4,33
3	Оцінювання знань відбувалось об'єктивно, прозоро та чесно	4,33
4	Викладачі використовували сучасні педагогічні методи (майстер-клас, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри та ін.)	4,17
5	Проходження практичної підготовки сприяло підвищенню рівня моїх знань, професійних компетентностей та практичних навичок	4,83

6	Персонал ректорату, деканату, кафедр кваліфіковано та доброзичливо сприяв моєму навчанню	4,5
7	Під час навчання в Університеті було отримано додаткові переваги для працевлаштування (знання іноземної мови, фахове стажування)	4,17
8	Викладання здійснювалось державною мовою	Так 100%
9	Впродовж навчання мене регулярно опитували щодо якості	Так 100%
10	Я рекомендуватиму іншим навчатися в ДНУ за спеціальністю, де я навчався	Так 100%

Серед підрозділів університету найвищу оцінку у 5 балів від випускників отримав відділ по роботі з ЄДЕБО. Високими оцінками магістри середньої освіти оцінили приймальну комісію, профбюро факультету і договірний відділ – 4,83 бали, деканат БЕФ, студентський відділ, профком ДНУ, Ради студентів ДНУ і факультету – 4,67, а також випускову кафедру і централізовану бухгалтерію – 4,5 бали. Середню оцінку отримали кафедру фізвиховання, а також наукова бібліотека і військово-обліковий відділ – 4,33 і 4,17 балів відповідно. Гуртожиток і Палац студентів випускники оцінили в 3,83 бали.

Відповіді на питання:

Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись на неї? – *«Ні, складно не було. Завдяки активному пошуку та зацікавленості у своїй сфері мені вдалося оперативно працевлаштуватися і почати набиратися практичного досвіду»*, *«Ні»*, *«Я тільки навчався»*.

Чого мене, на мою думку, НЕ НАВЧИЛИ, а це потрібно на сучасному ринку праці? – *«Всьому навчили»*, *«Швидко адаптуватися змін»*, *«Все добре»*, *«Не можу відповісти»*.

Які дисципліни, на мою думку, необхідно ввести до освітнього процесу? – *«Українську»*, *«Економіка»*, *«Інформатика»*, *«Документації»*.

Які дисципліни, на мою думку, необхідно вивести з освітнього процесу? – *«Не знаю»*, *«Всі потрібні»*, *«Немає»*, *«Фізична культура»*.

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара: *«Все добре»*, *«Все на вищому рівні»*, *«Щоб було легше дізнатися оцінки за предмети»*.

В результаті аналізу анкетування бакалаврів із середньої освіти можна зробити наступні висновки: позитивні оцінки випускників свідчать про загальну задоволеність якістю освітнього процесу, тому основним напрямом подальшого вдосконалення має бути не радикальна зміна освітньої програми, а її системне оновлення відповідно до актуальних потреб здобувачів освіти та роботодавців. Водночас доцільно посилити практичну складову навчання, удосконалити організацію практик за фахом із забезпеченням набуття майбутніми вчителями біології та здоров'я людини реального професійного досвіду, активізувати залучення роботодавців та фахівців-практиків до освітнього процесу й оновлення змісту освітніх компонентів.

Щодо пропозицій випускників посилити практичну складову освітнього процесу та формування цифрових та документознавчих компетентностей, в ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня

ВО 2025 року набору введено ОК «Дослідницька й проєктна діяльність учнів у закладах освіти» та «Провайдинг цифрового освітнього середовища при навчанні біології».

Також було проведено анкетування **випускників аспірантури спеціальності 091 «Біологія та біохімія», освітньо-наукової програми «Біологія»**. В опитуванні взяли участь 2 випускники кафедри фізіології та інтродукції рослин (100 %), які отримували освіту за контрактною формою навчання і здобули науковий ступінь доктора філософії.

Усі пункти анкети випускники оцінили у 5 балів і надали ствердні відповіді щодо викладання державною мовою, регулярного їх опитування впродовж навчання щодо якості викладання та змісту навчальних дисциплін, а також зазначили, що будуть рекомендувати своїм знайомим навчатися за своєю спеціальністю в ДНУ. Усі підрозділи університету отримали від випускників найвищу оцінку у 5 б., крім Ради студентів ДНУ, роботу якої оцінили у 4,5 б.

Відповіді на питання:

Чи складно Вам було знайти перше місце роботи та працевлаштуватись на неї? – «Ні», «Я викладач ВНЗ і це мені допомагає отримати якісне фахове підвищення наукового досвіду і наступну посаду доцента».

Чого мене, на мою думку, НЕ НАВЧИЛИ, а це потрібно на сучасному ринку праці? – «З розвитком комп'ютерних технологій і програм було б доречним приділити більше уваги цьому напрямку навчання», «Зауважень до навчання в аспірантурі ДНУ в мене немає».

Які дисципліни, на мою думку, необхідно ввести до освітнього процесу? – «Технології, більше практичних», «Всі дисципліни, які викладались, доповнюють одна одну і забезпечують якісну підготовку спеціальності PhD з біології».

Які дисципліни, на мою думку, необхідно вивести з освітнього процесу? – «Немає таких», «Зауважень до переліку дисциплін у мене немає».

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара: «Більше занять з англійської мови», «У ДНУ крім теоретичної підготовки вдало організована асистентська та науково-дослідна практика, що дає можливість нам, як викладачам з інших ВНЗ, в майбутньому впроваджувати важливий досвід у навчальний процес інших аспірантів».

Пропозиції від кафедри фізіології та інтродукції рослин:

- створення однієї анкети для здобувачів освіти однієї ОПП різних курсів, якщо вони вивчають одну й ту саму дисципліну у того ж викладача (студенти, що мають різний термін навчання, за навчальним планом однакові ОК вивчають на різних курсах);

- змінити співвідношення лекційних і практичних годин з ОК Безпека життєдіяльності та цивільний захист, збільшивши кількість практичних занять – пропозиція здобувачів освіти;

- посилити практичну складову освітнього процесу бакалаврантів середньої освіти через проведення відкритих лекцій від вчителів-методистів, успішних випускників, які працюють в закладах загальної середньої освіти, фахівців предметної області – біології та здоров'я людини.

УХВАЛИЛИ:

1. Взяти до відома результати анкетування здобувачів вищої освіти та випускників щодо ефективності навчання, рівня задоволеності отриманими результатами, а також впевненості у можливості застосування набутих практичних навичок та знань у майбутній професійній діяльності.

2. Обговорити результати анкетування та рекомендації щодо покращення якості освіти на засіданнях кафедр.

Головуюча на засіданні,
Голова із забезпечення якості вищої
освіти та освітньої діяльності біолого-
екологічного факультету,
канд. біол. наук, доцентка

Оксана ДРЕГВАЛЬ

Секретарка засідання,
доцентка кафедри фізіології та
інтродукції рослин,
канд. біол. наук, доцентка

Тетяна ЮСИПІВА